

INTRODUCCIÓ A LA PART MONOGRÀFICA

Gentil PUIG i MORENO i Joan-Maria ROMANÍ i OLIVÉ

Quan se'ns va encarregar de coordinar els materials que havien de compondre aquest número, vam voler dedicar la nostra atenció central a les qüestions sociolingüístiques derivades del fet de la presència relativament recent (a partir dels anys vuitanta i noranta) a casa nostra d'immigrants anomenats extracomunitaris (en la terminologia políticament correcta d'avui dia).

En efecte, no ens vam plantejar d'abastar tots els possibles grups lingüístics i culturals provinents d'altres continents, ans més aviat, només aquells que són més significatius i relativament més nombrosos a Catalunya.

Vam excloure, d'entrada, els immigrants procedents del mateix Estat espanyol (la immigració intrapeninsular dels anys 60-70), atès que ens els darrers deu anys han estat quantitativament poc significatius i, d'altra banda, han estat estudiats a bastament per la sociolingüística catalana.

Tampoc no hem considerat necessari d'incloure en aquest volum l'anàlisi de les actituds i de les conductes sociolingüístiques dels ciutadans de l'Europa comunitària (portuguesos, francesos, anglesos i alemanys són els grups més nombrosos) donat que, pel que sembla, no pateixen pas greus problemes de comunicació ni tampoc de discriminació a causa del seu estatus social. Només a Mallorca han aparegut algunes friccions socials motivades per raons lingüístiques en relació amb el capteniment lingüístic quasi colonialista d'alguns grups d'alemanys. (La publicació d'un diari en anglès, en canvi, no sembla que hagi motivat cap recel, ni tampoc cap estudi sociolingüístic, sigui dit de passada.) Tampoc no tenim coneixement que s'hagin fet gaires estudis d'aquests grups sociolingüístics.

La part monogràfica comença amb un article de *Gentil Puig*, de la Universitat de Perpinyà, on exposa que Catalunya, per raons de passat, de present i de futur, pot tenir un paper important en l'establiment de relacions de cooperació entre les ribes nord i sud del Mediterrani. *Carlota Solé*, de la UAB, exposa com els immigrants provinents del tercer món que viuen al districte de Ciutat Vella de Barcelona aprenen el català i l'usen per raons instrumentals i també per raons integratives. *Martina Berthelot*, de la Universitat de Perpinyà, estudiosa de la comunitat jueva de Barcelona, tracta de les judeollengües i les seves perspectives. *Jean-Paul Escudero* exposa el tema dels gitanos catalans que, havent desenvolupat una varietat lingüística pròpia, quasi l'han perduda. *Elisenda Saladrigues* havia merescut un premi de la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya per un treball qualitatiu sobre aspectes lingüístics i culturals de la comunitat gitana barcelonina.

Hom pot observar que els grups tractats fins ara no són ben bé el que avui entenem per migrants extracomunitaris. Els hi hem inserit perquè, malgrat el seu interès específic, han estat molt poc presents en les nostres pàgines.

Per entrar pròpiament en matèria, *Carles Castellanos*, de la UAB, juntament amb *Hassan Akioud* i la col·laboració d'*Abdelghany el Molghy*, tracten de la presència de la llengua *amazigha* entre nosaltres, iniciant un tema del qual *Omar Ouakrim*, de la Universitat d'Agadir,

tracta l'aspecte dels infants magribins de Ciutat Vella i la seva relació amb el català, el castellà, l'*amazigh* i l'àrab. *Edmundo Sepa*, de SOS Racisme, i *Carne Junyent*, de la Universitat de Barcelona, exposen, respectivament, l'origen de la presència d'africans subsaharians a Catalunya i recapitulen el poc que se sap de les seves característiques sociolingüístiques. *Sean V. Golden*, del Centre d'Estudis Internacionals de la UAB, exposa els objectius, la metodologia i els principals resultats d'un estudi fet a Barcelona i tres punts més del seu entorn sobre la comunitat xinesa. Finalment, *Berta Puig*, del Centre de Normalització Lingüística del Maresme (Mataró), exposa un programa específic per a l'aprenentatge del català adreçat a immigrants nous, sobretot magribins, per tal de solucionar alguns problemes concrets d'aquest col·lectiu al Maresme.

Queden, encara, molts grups d'immigrants dels quals tenim ben poca informació: per exemple, els pakistanesos que es dediquen al repartiment de butà al barri de Ciutat Vella de Barcelona, els indis dedicats al comerç de *souvenirs* a la Rambla, els peruans que es dediquen als serveis personals a gent gran, les immigrades filipines que es dediquen a feines domèstiques, la colònia japonesa –que no podem considerar com un grup extracomunitari comparable als altres, ja que disposa d'un club social i fins i tot d'una escola en la qual se segueix el currículum estrictament japonès, i doncs sense l'estudi de la llengua catalana– i alguns altres grups que podríem esmentar.

Aprofitem aquestes planes per proposar aquest camp com a àrea de treball i d'anàlisi on queden moltíssims estudis per fer. Així mateix, exhortem els qui es dediquen a la sociolingüística que considerin la possibilitat i la utilitat de fer treballs de descripció i anàlisi de les característiques multilingües i de les pràctiques lingüístiques d'alguns d'aquests grups immigrants, les seves relacions amb les llengües oficials catalana i castellana i el seu posicionament davant del procés de normalització lingüística que vivim (tal com ho analitza M. Berthelot en el cas dels membres de la comunitat jueva de Barcelona en aquest mateix volum).

Encara queda molta feina per fer!